

Skötselplan
för
Blå Jungfruns
nationalpark

Naturvårdsverket

Beställningsadress:
Liber distribution
Kundtjänst
162 89 Stockholm
Telefon: 08-739 91 30

ISBN 91-620-0007-1
ISSN 0282-7271

Ansvarig utgivare: Ingvar Bingman
Informationsenheten
Statens naturvårdsverk
Box 1302
171 25 Solna

Tryckeri: Ingemar Roos AB, Stockholm 1985

FÖRORD

Enligt 5 § naturvårdsförordningen - NVF (1976:484) - meddelar statens naturvårdsverk närmare bestämmelser för naturvårdsförvaltningen av nationalpark. Naturvårdsverket har därför upprättat föreliggande skötselplan för nationalparken Blå Jungfrun.

Skötselplanens primära syfte är att vara ett praktiskt handlingsprogram för naturvårdsverket och naturvårdsförvaltaren att nyttja i samband med disposition och skötsel av nationalparken.

Byrådirektör Stefan Malmberg har svarat för att ta fram underlagsmaterialet. Skötselplanen har fastställts genom beslut den 21 augusti 1985 av generaldirektören.

Solna i augusti 1985

Statens naturvårdsverk

Skötselplan för Blå Jungfruns nationalpark i Kalmar län

INNEHÅLLSFÖRTECKNING		sid
I	<u>ALLMÄN BESKRIVNING</u>	1
1	ADMINISTRATIVA DATA	1
2	RIKSDAGENS OCH REGERINGENS BESLUT OM NATIONALPARKEN	2
3	GRUND FÖR BESLUT SAMT FÖRESKRIFTER	3
3.1	<u>Grunden för beslutet</u>	3
3.2	<u>Föreskrifter</u>	3
3.3	<u>Förslag till nya föreskrifter</u>	3
4	ÖVERSIKTLIG BESKRIVNING AV BEFINTLIGA FÖRHÅLLANDEN	4
4.1	<u>Belägenhet</u>	4
4.2	<u>Historiska data</u>	4
4.3	<u>Naturförhållanden</u>	6
4.4	<u>Tillgänglighet</u>	7
4.5	<u>Anordningar för friluftslivet</u>	8
4.6	<u>Tillsyn</u>	8
4.7	<u>Källuppgifter</u>	8
II	<u>PLANDEL</u>	9
1	DISPOSITION OCH SKÖTSEL AV MARK OCH VATTEN	9
1.1	<u>Övergripande mål</u>	9
1.2	<u>Generella riktlinjer och åtgärder</u>	9
1.2.1	<u>Faunavård och jakt</u>	9
1.2.2	<u>Forskning, dokumentation</u>	9
1.2.3	<u>Disposition och skötsel av naturvårdsverkets byggnader och anläggningar</u>	10
1.2.4	<u>Disposition och skötsel av övriga anläggningar</u>	11
2	ANORDNINGAR FÖR REKREATION OCH FRILUFTSLIV	12
2.1	<u>Övergripande mål</u>	12
2.2	<u>Riktlinjer och åtgärder</u>	12
2.2.1	<u>Tillgänglighet - kommunikationer</u>	12
2.2.2	<u>Friluftsanordningar</u>	12
2.2.3	<u>Renhållning</u>	13
2.2.4	<u>Information</u>	13
3	TILLSYN	15

4	DOKUMENTATION AV UTFÖRDA ÅTGÄRDER	16
5	FINANSIERING AV NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN	17
5.1	<u>Ekonomisk utredning</u>	17
5.2	<u>Finansiering av naturvårdsförvaltningen</u>	17
6	LITTERATURFÖRTECKNING	18
6.1	<u>Geologi</u>	18
6.2	<u>Botanik</u>	19
6.3	<u>Zoologi</u>	20
6.4	<u>Allmänt</u>	20
6.5	<u>Övrigt</u>	21
	BILAGOR	
	Bilaga 1: Översiktlig naturbeskrivning	
	Bilaga 2: Friluftsanordningar	
	Bilaga 3: Blankett för dokumentation av utförda åtgärder	
	Bilaga 4: Registreringsblankett med bl a en sammanfattning	
	Bilaga 5: Naturvårdsverkets nationalparkskarta	

I ALLMÄN BESKRIVNING

1 ADMINISTRATIVA DATA

Nationalparkens namn: Blå Jungfrun

Objektnummer: 08 - 01 - 001

Beslutsdatum: 1926-02-05

Län: Kalmar

Kommun: Oskarshamn (0882)

Registerområde: Misterhult

Fastighet: Jungfrun 1:1

Läge: Topografiska kartbladet 5H NV, ekonomiska kartbladet 5H 9b

Area: 66 ha (Till fastigheten Jungfrun 1:1, dock utanför nationalparken, hör ca 125 ha vatten)

Landareans fördelning på naturtyper: hällmarkstallskog: 19 ha
blandskog (ek och tall): 1 ha
björkskog på topplatån: 2 ha
blockmarksskog (ädellövskog): 24 ha
kala hällar: 20 ha

Markägare: Statens naturvårdsverk

Naturvårdsförvaltare: Domänverket

2 RIKSDAGENS OCH REGERINGENS BESLUT OM
NATIONALPARKEN

Kungl. Maj:t förordnade den 5 februari 1926 att Blå Jungfrun skulle avsättas till nationalpark (SFS 1926, nr 16).

Reglementet för Blå Jungfrun fastställdes av Kungl. Maj:t den 28 oktober 1960 (SFS 1960:673). Reglementet ändrades den 6 december 1968 (SFS 1968:676).

3 GRUND FÖR BESLUT SAMT FÖRESKRIFTER

3.1 Grunden för beslutet

I reglementet för nationalparken (SFS 1960:673) anges att "Blå Jungfruns nationalpark, som har tillkommit i syfte att bevara ön i dess naturliga tillstånd, skall vårdas och förvaltas i överensstämmelse med detta syfte".

3.2 Föreskrifter

Enligt 2 § i reglementet skall, med det undantag som framgår av 6 § första stycket naturvårdslagen den 11 december 1964 (nr 822) vara förbjudet att

förstöra eller skada markens yta eller fast naturföremål så ock att bortföra mineral;

fälla eller skada växande eller döda träd eller buskar så ock att vid förflyttning eller eljest göra åverkan på klippställarnas moss- och lavtäckte;

plocka bär annat än för omedelbar förtäring så ock att eljest borttaga växter eller växtdelar;

jaga, fånga eller avsiktligt döda vilda djur så ock att skada eller bortföra ägg, rom eller bo;

tälta eller göra upp eld;

medföra hund.

3.3 Förslag till nya föreskrifter

Inom jordbruksdepartementet pågår ett arbete med att tillskapa en s k nationalparksförordning. När denna träder i kraft upphävs det gamla reglementet. Naturvårdsverket har därför upprättat förslag till nya föreskrifter.

4 ÖVERSIKTLIG BESKRIVNING AV BEINTLIGA FÖRHÅLLANDEN

4.1 Belägenhet

Högre än allt annat land vid Kalmarsund, 86,5 m över havsytan, reser sig i norra delen av Kalmarsund granitkupolen Blå Jungfrun, två mil öster om Oskarshamn och 8,5 km nordväst om Horns udde på Öland.

4.2 Historiska data

Namnet Jungfrun förekommer redan hos Olaus Magnus (1555) och i en hel del litteratur från sexton- och sjuttonhundratalet. Som synonym anges under sistnämnda århundraden ibland Blåkulla, vilket emellertid synes ha betraktats som tabu; redan Olaus Magnus omnämner, att sjöfolket kallar ön Jungfrun "för att undvika dåliga förebud och storm på hafvet", och liknande uppgifter återkommer hos Vallinus (1703) och Linné (1745).

Den första sakliga beskrivningen av Blå Jungfrun finns i Linnés "Öländska och Gotländska resa" (1745). Det var den 15 juni 1741, som Linné från Öland seglade ut till ön. Något intryck av naturskönhet ger inte följande utdrag från hans skildring.

"Blåkulla är en liten ö, emellan Ölands norra udde och Småland belägen, den Kiäringar och sagor dedicerat åt Pluto, men ei Neptuno, fast än den senare tycktes taga henne mer i protection ifrån Öknamn; de säga allment, att alla Trollpackor hit skola resa (sannerligen en rätt besvärlig resa) hwar Skiärtorsdag; men den som en gång varit här på orten, lærer aldrig mer resa hit, och nog finns orsaken til fabeln; Ty om någon ort i werlden ser hiskelig ut, är wisserligen denna en af de grymmaste, derföre man ock henne kort beskrifwer."

Trots Linnés inställning är hans skildring av ön av stort värde för kändomen om de förändringar som sedan dess skett. Öns natur var då helt ofördärvad. Om ekskogen skriver Linné, att "desse

Lundar voro så ihopwuxne, at näpligen någon menniskia utan yx kunde penetrera, och det som sälsamt är ofta af sielfwa Hedera arborea (murgröna, förf. anm.), som här öfwer alt löper, så hopflätade, som ärtor af Snargräs". Murgrönan återfanns av Johan Eriksson (1904) men eftersöktes förgäves av Einar Du Rietz 1913-1920 och 1928-1929. En bidragande orsak till försvinnandet var den inplantering av tamkaniner, som skedde vid sekelskiftet och som medförde svår skadegörelse på öns vegetation. Först sedan kaninerna försvunnit från ön, 1940, beroende på den kalla vintern 1939-40 och att det kommit över en räv över isen, påträffades efter några år murgrönan åter på ön.

År 1904 utarrenderades rätten till stembrytning på Jungfrun av ägarna, på 50 år till en stenhuggarfirma i Karlshamn, och redan samma år sprängdes öns märkligaste jättegrytor på öns sydligaste del. Två stembryggor byggdes och stora mängder av öns granit utskeppades tills krigsutbrottet 1914 omöjliggjorde exporten. Betydande delar av de lågt liggande hållmarkerna på öns syd- och sydvästsida hade då förstörts. Några byggnader hade uppförts i lövskogen på öns sydöstligaste del, och delar av skogen hade gallrats genom avverkning för bränsle.

En av Karl Starbäck vid 1914 års riksdag väckt motion om utredning angående lämpligheten att skydda Jungfrun som nationalpark ledde inte till något resultat.

Sedan stembrytningen legat nere under kriget och åren närmast efteråt men förberedelser för dess återupptagande igångsatts 1920, togs frågan om Jungfruns räddande åter upp av Oskarshamns hembygdsförening och dåvarande landshövdingen i Kalmar län John Falk. Efter flera års underhandlingar med ägaren och stenhuggerifirman, under vilka stembrytningen återupptogs och åstadkom nya sår i sydvästsidans nedre hållmarker, löstes frågan genom att ingenjör Torsten Kreuger skänkte 35 000 kronor för att kunna friköpa ön. Den 9 september 1925 kunde landshövding Falk till Kungl. Maj:t och kronan överlämna gåvobrev på ön och i Kungl. Maj:ts brev till Vetenskapsakademien den 5 februari 1926 (1926, n:r 16) meddelades, att Kungl. Maj:t mottog gåvan och förordnade

att ön skulle avsättas som nationalpark.

4.3 Naturförhållanden

Blå Jungfrun utgöres till huvuddelen av fast berg. Mycket lite lösa avlagringar finns på ön, då framförallt i den sydvästligaste delen. Berggrunden består till allra största delen av en grovkornig ljusröd granit.

Under kvartärtidens istider har Blå Jungfrun utsatts för en betydande glacialerosion. Inlandsisens erosion avspeglas i både stort och smått i Jungfruns topografi. En profil genom ön i isens rörelseriktning ger bilden av en jätterundhäll med en ganska jämnt och långsamt sluttande stötsida, här och där avbruten av mer eller mindre djupa tvärgående klyftor och sänkor, en åt alla sidor svagt och tämligen likformigt sluttande topplatå, och en läsida med en mestadels omkring tjugo meter hög, mer eller mindre tvär sydbrant, och nedanför denna långsamt sluttande, delvis blockbetäckta sydhällar.

Av öns yta på 66 hektar utgöres största delen, ca 40 hektar, av hällmarker.

Hällmarksheden är bäst utbildad på de lägre delarna av den starkt exponerade nordsidan. Den består av lavbevuxna men i övrigt nästan kala hällar. Mellan hällarna förekommer rishedar i huvudsak bestående av ljung eller kråkris. I grunda hällspringor växer strimor av gräs, främst kruståtel. I avloppslösa klipp-sänkor med högre fuktighet har mosseliknande vegetation utbildats.

Hällmarksskogen högre upp på ön och inom ett par områden på sydsidan domineras av en gles tallskog. Granen förekommer främst på öns nordsida och i ravinerna. I de dåligt dränerade sänkorna på topplatån växer björkar (glasbjörk) och de bildar en gles, låg skog. En mycket stor del av hällmarksskogens areal intages av stora hällar med en vegetation av endast lavar eller i mera

vindskyddat läge även mossor.

Blockmarksskog eller sluten ädellövskog förekommer på sydsidans och Sikhamns blockmarker. Den består till största delen av nästan ren ekskog. Här och var finns lönn och lind inblandade och längst ner i sydöst förekommer områden med ren eller nästan ren lindskog.

En översiktlig naturbeskrivning ges på bilaga 1.

Vid sekelskiftet inplanterades tamkaniner på Jungfrun av jägare, som arrenderade jakten. Kaninerna fanns kvar till 1940, då de tydligen helt försvann från ön, sannolikt beroende dels på den kalla vintern 1939-1940, dels på att det detta år fanns en räv på ön. Den hade troligen kommit över isen. Eftersom sundet var isbelagt i början av 1956, är det troligt att det då kom några harar över isen. Jungfrun har sedan 1956 en fast stam av harar. Genom jakt har domänverket försökt begränsa harstammen.

Jungfruns karga natur, isolerade läge och bråddjupa stränder medför att fågelstammen är såväl art- som individfattig. Karaktärsarter är tobisgrissla (74 par 1978), svärta (22 par 1978) och bofink (22 par 1978). Tobisgrisslan är sannolikt gynnad av den stembrytning som förekom i stor skala i början av seklet. De stora blocksamlingar som lämnats kvar utnyttjar nämligen tobisgrisslan i hög grad som boplatser. Även i övrigt är det högre djurlivet fattigt. Arter som påträffas är bl a omslå, vattensnok och den vanliga paddan.

4.4 Tillgänglighet

Reguljära båtturer utgår dels från Oskarshamn, dels från Byxelkrok på Öland.

Från Oskarshamn går båtar dagligen - utom måndagar och lördagar - från sista veckan av juni t o m första veckan av augusti och dessutom några söndagar under juni och augusti.

Från Byxelkrok går båtar dagligen från midsommardagen till mitten av augusti.

4.5 Anordningar för friluftslivet

- tilläggsplatser med anöringsringar
- strövstigar
- informationstavlor
- folder
- toaletter
- soptunnor

4.6 Tillsyn

Tillsynsman är stationerad på Blå Jungfrun under sommaren, från mitten av juni till mitten av augusti.

4.7 Källuppgifter

På sidan 18 finns förteckning över litteratur m m som rör nationalparken.

II PLANDEL

1 DISPOSITION OCH SKÖTSEL AV MARK OCH VATTEN

1.1 Övergripande mål

Blå Jungfruns nationalpark skall vårdas och förvaltas så att ön bevaras i sitt naturliga tillstånd.

Det övergripande målet skall därför vara att naturen skall få utvecklas fritt, med undantag av de åtgärder som krävs för fri-luftslivets behov.

1.2 Generella riktlinjer och åtgärder

1.2.1 Faunavård och jakt

Beskrivning: Från 1936 till 1978 har populationen av tobisgrissla sjunkit från 250 till 74 häckande par. De största minskningarna har skett vid Lervik och Sikhamn, vilka utgör de platser som nyttjas mest som hamnar. Sedan 1958 har det bedrivits harjakt för att begränsa harstammen, som gjort skada på öns vegetation.

Riktlinjer och åtgärder: Eftersom bedrivande av jakt inte överensstämmer med syftet med nationalparken bör sådan inte bedrivas framgent. Hararnas påverkan på vegetationen bör dock följas, t ex genom att några fasta provrutor läggs ut på lämpliga platser. Dessutom bör harstammens storlek årligen beräknas. Åtgärder-na skall utgöra grund till framtida ställningstagande om hararnas existens på ön. En första utvärdering kan göras efter ca 10 år. Populationen av tobisgrissla bör studeras kontinuerligt genom inventering. Minskar populationen ytterligare bör naturvårds-verket överväga åtgärder, t ex tillträdesförbud vid häckplatser-na, för att säkerställa goda förutsättningar för tobisgrisslan.

1.2.2 Forskning, dokumentation

Bakgrund: En av grundtankarna bakom nationalparksinstitutet var

att nationalparkerna skall tjäna som orörda referensområden för forskning. Sedan nationalparken bildades har många vetenskapliga och populärvetenskapliga avhandlingar författats om Blå Jungfrun. Bäst känd är geologien och vegetationen genom studier av i första hand G. Einar Du Rietz och Ivar Ottosson. En noggrann inventering har gjorts av fågelfaunan av Rodebrand, 1978.

Mål: Naturvårdsverket tar initiativ till forskning som bedöms som angelägen med hänsyn till kännedomen om och skötseln av nationalparken. Därutöver skall forskning i princip vara fri inom nationalparken, förutsatt att den genomförs inom ramen för syftet med parken.

Riktlinjer och åtgärder: Av stor betydelse för både forskningen och nationalparksförvaltningen är att naturförhållandena blir grundligt kartlagda. Renodlade inventeringar och faktainsamlingar bör därför främjas särskilt inom de fält där kunskaperna är bristfälliga. För att följa härens påverkan på vegetationen bör fasta provytor läggas ut på ett par ställen. Naturvårdsverket och Vetenskapsakademien samt landets naturvetenskapliga institutioner upprättar gemensamt ett undersöknings- och forskningsprogram för samtliga nationalparker, däribland Blå Jungfrun.

1.2.3 Disposition och skötsel av naturvårdsverkets byggnader och anläggningar

Beskrivning: I sydöstligaste delen av ön, i ekskogen, finns ett hus som i första hand nyttjas av tillsynsman under sommaren. Huset består av ett vardagsrum, tre sovrum, ett kök, samt ett grovkök. Stugan är utrustad med gasolkök, kylskåp, porslin, kokkärl, sänglinne m m. Strax invid huset finns en jordkällare. Även en torrklosett finns i anslutning till huset. Vid stranden, söder om huset, finns en slip och en båt som tillhör naturvårdsverket och som utnyttjas för naturvårdsförvaltningen. Brunn finns i anslutning till huset.

Riktlinjer och åtgärder: Hus, båt m m disponeras av naturvårdsförvaltaren som är ansvarig för underhållet. Huset får upplåtas kostnadsfritt till forskare som utför forskning som är till nytta för kännedomen om eller skötseln av nationalparken. Övriga som

får tillstånd till nyttjande av huset skall betala avgift. Naturvårdsverket fastställer avgiftens storlek.

1.2.4 Disposition och skötsel av övriga anläggningar

Beskrivning: Två fyrar finns på ön, en på västra och en på östra sidan. En larmradiostation för nödställda finns vid den västra fyren.

Riktlinjer och åtgärder: Sjöfartsverket äger och disponerar fyrrarna.

2 ANORDNINGAR FÖR REKREATION OCH FRILUFTSLIV

2.1 Övergripande mål

Blå Jungfruns nationalpark är ett mycket populärt utflyktsmål med 6 - 10 000 besökare årligen. För att bibehålla områdets naturvärden skall planeringen för friluftslivet inriktas på att kanalisera och informera besökaren.

Friluftsanordningar redovisas på bilaga 2.

2.2 Riktlinjer och åtgärder

2.2.1 Tillgänglighet - kommunikationer

Beskrivning: De flesta besökarna nyttjar de reguljära båtförbindelserna från Oskarshamn eller Byxelkrok under sommarmånaderna.

Riktlinjer och åtgärder: Inga ytterligare åtgärder behöver vidtas för att öka tillgängligheten.

2.2.2 Friluftsanordningar

Förtöjningsanordningar m m

Beskrivning: Vid Lervik, Sikhamn och Nedre västra stenbrottet finns förtöjningsringar för den reguljära båttrafiken. Dessutom finns andra anordningar såsom järnstolpar förbundna med rep, plankor m m för att underlätta ilandsättandet av besökare vid Lervik och Sikhamn.

Riktlinjer och åtgärder: Ytterligare anordningar för att underlätta ilandsättandet av besökare erfordras inte.

Vandringsspår och leder

Beskrivning: En stigslinga finns runt ön. Denna är mycket tätt markerad genom röda stolpar i cementfot och vägvisare i trä. Över slitagekänsliga partier, sprickor i berget m m har spänger i trä lagts ut. Vid svårframkomliga ställen, framförallt vid branta

stigningar finns långa stålräcken, ibland dubbla. Ovanför Lervik är räcket ett par hundra meter långt.

Riktlinjer och åtgärder: Inga ytterligare stigar anläggs på ön. Stolpar, räcken och vägvisare längs befintliga stigar utgör ett störande inslag i det ofta öppna landskapet på Blå Jungfrun. Dessa anordningar är dock nödvändiga för att vägleda och kanalisera besökare samt för att förhindra slitageskador på den känsliga vegetationen. Strävan bör dock vara, med hänsyn tagen till vad som erfordras för vägvisning och förhindrande av markslitage, att minimera antalet stolpar, räcken m m. Spänger skall finnas över slitagekänsliga och svårframkomliga partier.

Sanitära anordningar

Beskrivning: Toaletter och sopkärl finns vid Sikhamn, Lervik och vid Nedre västra stenbrottet.

Riktlinjer och åtgärder: Inga ytterligare toaletter erfordras. Soptunnor skall finnas i anslutning till toaletterna. Antalet regleras efter behov.

2.2.3 Renhållning

Riktlinjer och åtgärder: Tillsynsman svarar för den dagliga skötseln av soptunnor och toaletter enligt instruktion. I övrigt skall tillsynsman vara ansvarig för renhållningen på ön enligt instruktion. Latrin och sopor skall transporteras till fastlandet.

2.2.4 Information

Informationsskyltar om nationalparken skall finnas vid Lervik, Sikhamn och Nedre västra stenbrottet. Dessutom skall skyltar finnas i hamnen vid Byxelkrok och Oskarshamn.

Speciella informationstavlor bör sättas upp vid Sikhamngrytan, Stora jättegrytan, stensliperiet, labyrinten och kyrkan. Informa-

tionstavlorna skall innehålla upplysning om de olika företeelserna vid nämnda platser.

Folder på svenska, engelska och tyska skall finnas. Foldern skall finnas tillgänglig på båtar i reguljär trafik till Blå Jungfrun.

Tillsynsmannen skall informera besökare om naturförhållanden, föreskrifter m m enligt instruktion. Tillsynsmannen skall tillhandahålla av naturvårdsverket godkänt material om Blå Jungfrun till försäljning.

3 TILLSYN

Naturvårdsförvaltaren är ansvarig för tillsynen.

Under sommaren, från mitten av juni till mitten av augusti, skall särskild tillsynsman vara stationerad på ön där möblerad bostad disponeras. För denne tillsynsman skall finnas instruktion och avtal.

4 DOKUMENTATION AV UTFÖRDA ÅTGÄRDER

Naturvårdsförvaltaren skall dokumentera utförda åtgärder genom att ange

- var åtgärden är utförd
- utförd åtgärd
- år och månad för åtgärdens utförande
- kostnader
- finansiering (vårdanslaget, AMS-medel etc)
- intäkter
- eventuell notering om åtgärdens effekt eller om annat av intresse inom nationalparken, t ex slitage och andra störningar på g a friluftslivet, harar m m.

Denna dokumentation skall utgöra underlag vid eventuell revidering av skötselplanen.

Blanketten "DOKUMENTATION AV UTFÖRDA ÅTGÄRDER" (bilaga 3) skall användas för denna dokumentation.

5 FINANSIERING AV NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN

5.1 Ekonomisk utredning

Naturvårdsförvaltaren skall tillsammans med naturvårdsverket göra en ekonomisk utredning avseende kostnader och intäkter för naturvårdsförvaltningen.

5.2 Finansiering av naturvårdsförvaltningen

Bekostas av staten: Samtliga åtgärder som rör istandsättning och underhåll av mark och vatten samt anordningar för rekreation och friluftsliv jämte renhållning och tillsyn.

Bekostas av enskilda, ev kommun: Investering och underhåll av de båtar som transporterar besökare till ön. Båtagift bör tas ut av naturvårdsverket, som avgift inbakad i biljettpriset, för att delvis täcka kostnaderna för service på ön.

6 LITTERATURFÖRTECKNING

6.1 Geologi

Asklund, B. Bruchspaltenbildungen in südöstlichen Östergötland nebst einer Uebersicht der geologischen Stellung der Bruchspalten Südostschwedens, Geologiska Föreningens Förhandlingar, Bd 45, H 3-4, Stockholm, 1923.

Holdar, G. En kvartärgeologisk undersökning av Blå Jungfrun i Kalmarsund: trebetygsuppsats i kvartärgeologi vid Uppsala universitet, Uppsala, 1974, 31 s: ill. - Forskningsrapporter från Geologiska institutionen, Kvartärgeologiska avdelningen, Uppsala universitet, 53.

Högbom, A G. Zur Deutung der Scolithus-Sandsteine und "Pipe-Rocks", Bulletin of the Geological Institution of the University of Upsala, Vol 13, Uppsala, 1915.

Johansson, H E. Utlåtande rörande förekomsten av granit på ön Jungfrun i Kalmarsund och kvartärsandssten på Furön utanför Oskarshamn, Sv Geologisk undersökningsarkiv, 1915.

Johnsson, G. Glacialmorfologiska studier i södra Sverige. Med särskild hänsyn till glaciala riktningselement och teriglaciala frostfenomen, Meddelanden från Lunds universitets Geografiska Institution, avhandlingar 30, 1956.

Lundqvist, G. Jungfrun Island in Kalmarsund, Sweden - The granite and its surface forms, Geografiska Annaler, 1920, H3, Stockholm.

Mattsson, Å. Sprickfyllnader och hållskulpturer - några iakttagelser från Åland, Blå Jungfrun och Bornholm, Särtryck ur Svensk geografiska årsbok 36, 1960.

Nordenskjöld, C E. Morfologiska studier vid norra Kalmarsund, Svensk geografisk årsbok, årg 20, 1944.

Stenbrytningen på ön Jungfrun (ej sign), Sveriges Natur, 1924.

Svedmark, E. Beskrifning till Kartbladet Oskarshamn, Sveriges Geologiska Undersökning, Ser Ac, N:o 5, Stockholm, 1904.

6.2 Botanik

Eriksson, J. En studie öfver Jungfruns fanerogamvegetation, Arkiv för botanik 2, 1959;

- Supplement till Jungfruns fanerogamvegetation, B N, 1915, Lund.

Nyblom, N. *Allium sphaerocephalum* på Jungfrun? Botaniska Notiser, 1946.

Ottosson, I. Viltskador och skogsåterväxt inom Blå Jungfruns nationalpark, Kungsl Svenska Vetenskapsakademiens Skrifter i Naturskyddsärenden nr 52, 1964;

- Woods on the Isle of Jungfrun, Acta Phytogeographica Suecica 50, Uppsala, 1965.

Du Rietz, G E. Die Hauptzuge der Vegetation der Insel Jungfrun, Svensk Botanisk Tidskrift 19, 1925;

- Zur methodologischen Grundlage der modernen Pflanzensoziologie, Akad Abhandl, Uppsala, 1921;

- Föredragsuppgifter om *Sceroderma aurantium* och *Boletus parasiticus* på ön Jungfrun, Svensk Botanisk tidskrift, Bd 17, 1923;

- Algbälten och vattenståndsväxlingar vid svenska Östersjö-kusten, Botaniska Notiser, 1930;

- Studies in the taxonomy and ecology of *Geranium daphanum* in the Baltic, Botaniska Notiser, 1930;

- Zur Vegetationsökologie der ostschwedischen Küstenfelsen, Beihefte zum Botanischen Centralblatt, Bd XLIX, Ergänzungsband, Dresden-N, 1932;

- *Scytosiphon lomentarra* vid ön Jungfrun, Botaniska Notiser, 1941;

- Lichenes (i Nannfeldt J A & Du Rietz, G E, Vilda växter i Norden), Stockholm, 1945.

Sterner, R. Vegetation och flora i Kalmarsunds skärgård, Acta Horti Gothoburgensis, Meddelande från Göteborgs botaniska trädgård VIII, 1933.

6.3 Zoologi

Bernström, J. Anteckningar om däggdjur, fåglar, kräldjur och groddjur i Blå Jungfruns nationalpark, Kungl Svenska Vetenskapsakademiens skrifter i Naturskyddsärenden, nr 39, 1941.

Curry-Lindahl, K. Zoologiska studier på Blå Jungfrun, Fauna och Flora 45, 1950.

Gislén, T. Zoologiska höstexcursioner till sydöstra Sverige 1947 och 1948, Fauna och Flora, 1949.

Lönberg, E. Ön Jungfrun, Sveriges Natur, 1915.

Ottosson, I. Något om Skogsharnas inverkan på ön Jungfrun i Kalmar sund, Fauna och Flora 66, 1964.

Rodebrand, S. Fåglar på Ön Jungfrun - nationalpark i Kalmarsund, Calidris I/1979.

6.4 Allmänt

Blå Jungfrun i Kalmarsund. Landshövding Falk energiskt verksam för öns skyddande (ej sign), Sveriges Natur, 1923.

Bramzelius, A W. Blå Jungfrun - häxornas Blåkulla - den sägenomspunna klippön och svårtillgängliga nationalparken i Kalmarsund, Jorden Runt, 1955.

Eriksson, J. Jungfrun - ett geografiskt utkast, STF:s årsskrift, 1905.

Falk, A. Låt oss fara till Blå Jungfrun! Kalmar Naturvetenskapliga Sällskap, Meddelande, 1943.

Hård af Segerstad, N. Från sagoön i Kalmasrsund, Sveriges Natur 27, 1936.

Högdahl, T. Ön Jungfrun, Sveriges Natur, 1926;

- Blå Jungfruns nationalpark. Vetenskapsakademien lämnar Turistföreningen mandat över ön, Sveriges Natur, 1927.

Lönberg, E. Jungfrun som nationalpark, Sveriges Natur 6, 1915.

Nordenskjöld, C E. Blå Jungfrun - En kort vägledning genom nationalparkens natur- och kulturhistoria, Kalmar läns Fornminnesförenings små bygdebeskrivningar, nr 11, Särtryck ur årsboken Kalmar län 1948.

Du Rietz, G E. Jungfrun, Sveriges Natur, 6, 1915;

- Jungfrun, Svenska kryssarklubbens Årsskrift 11, 1934;

- Jungfrun, Natur i Småland, Göteborg, 1950.

Du Rietz, G E, Coullianos, C-C, Dahlskog, S. Blå Jungfruns nationalpark, Domänstyrelsens nationalparksserie, 1961.

Starbäck, K. Ön Jungfrun nationalpark? Motion i riksdagen af lektor Karl Starbäck, Sveriges Natur, 1914.

Wallinus, N O. De Oelandia, Holmiae, 1703.

6.5 Övrigt

Modér, I. Blå Jungfrun i den litterära traditionen, Stranda härads hembygdsförenings tidskrift Stranda I, Oskarshamn, 1927.

Ottosson, I. Förslag till förstärkning av stigarna på ön Jungfrun i Kalmarsund, Växtbiologiska Institutionen, Uppsala, 1971;

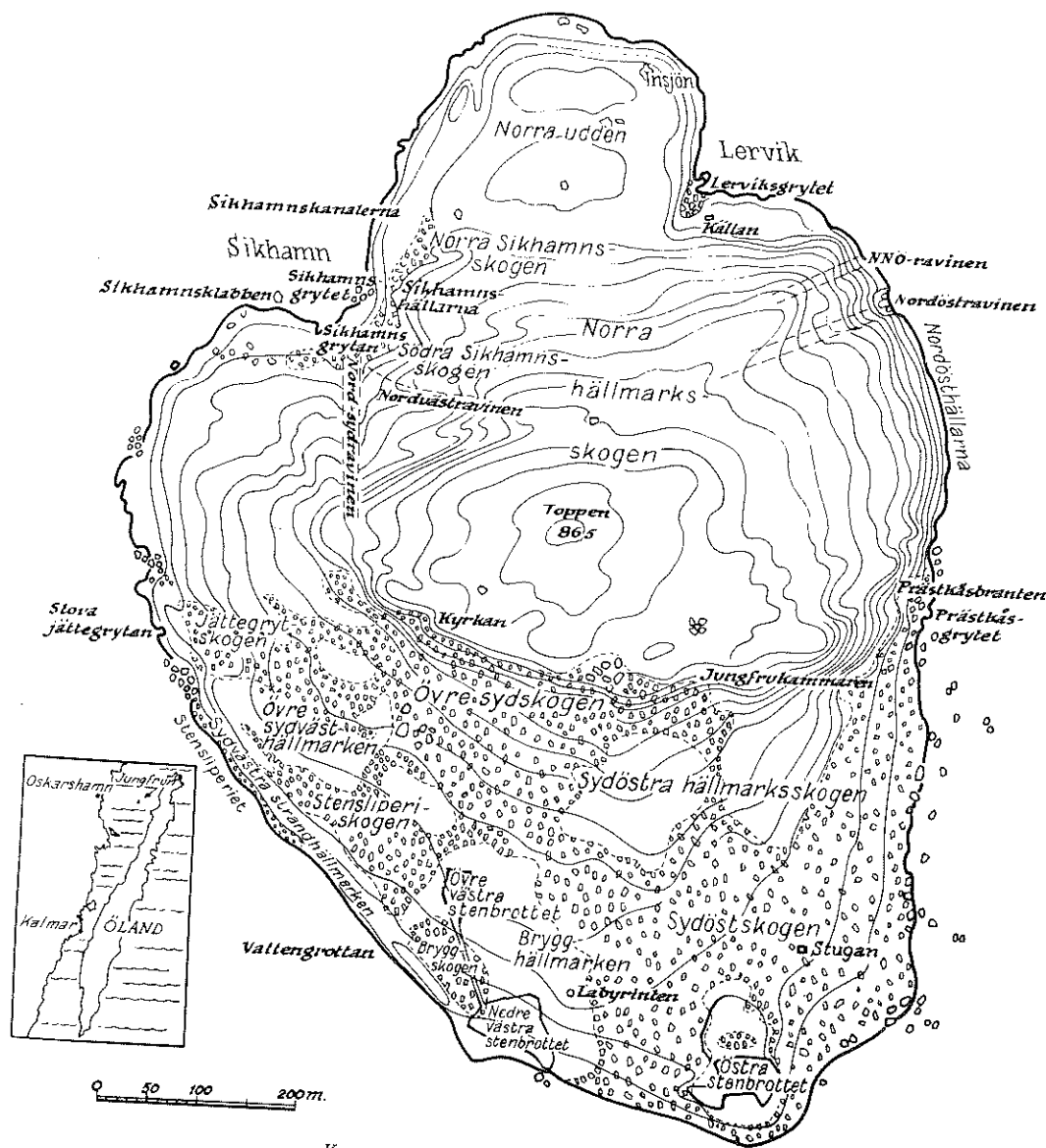
- Kanalisering av turismen på ön Jungfrun i Kalmarsund (Blå Jungfruns nationalpark). Diverse förslag, Växtbiologiska Institutionen, Uppsala, 1972.

Sahlgren, J. Blåkulla och Blåkullafärderna, Namn och Bygd, 1915.

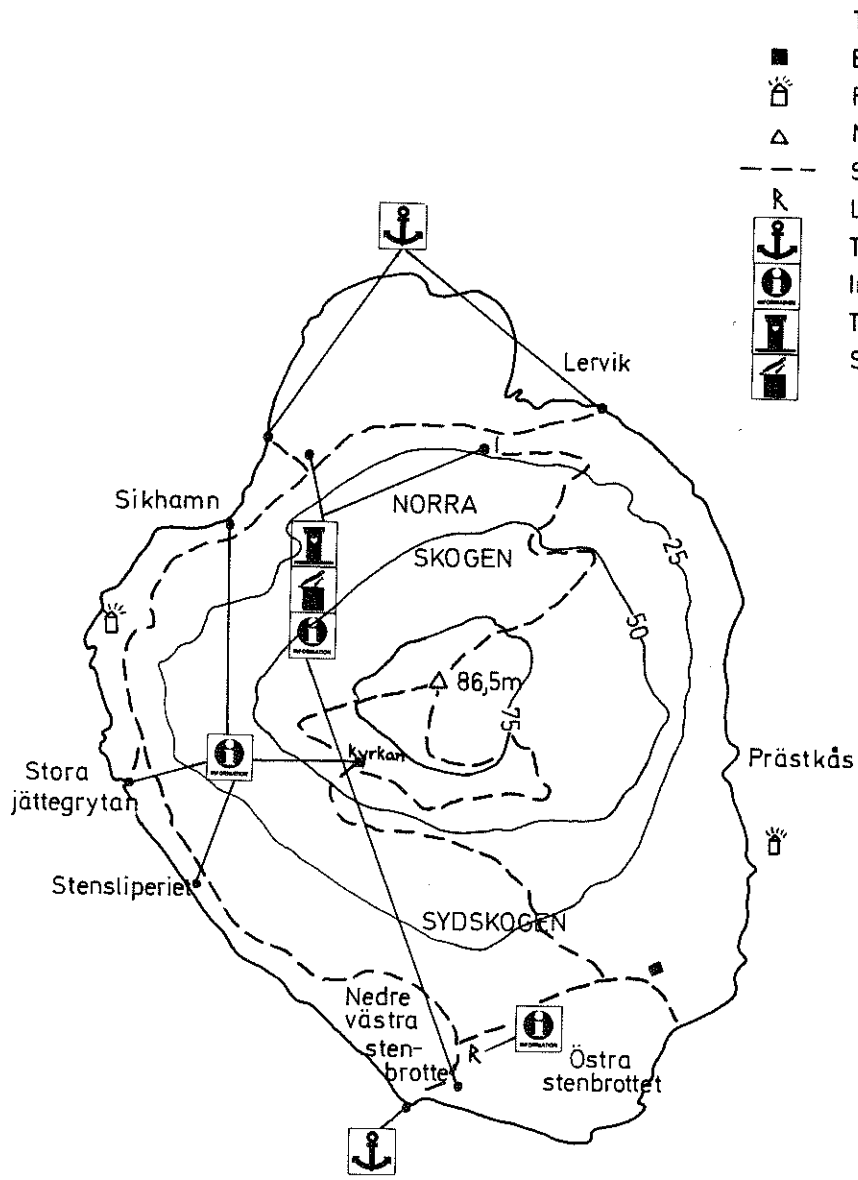
Witting, M. Katjonsbestämningar i myrvatten, Botaniska Notiser, 1947.

BLÅ JUNGFRUN

Översiktlig naturbeskrivning

Karta över Jungfruön, upprättad 1916—1920 av
 H. Du Rietz, G. Lundqvist och G.E. Du Rietz.
 Blockmarkerna markeras av oregelbundna ovaler.
 Av Rikets allmänna kartverk godkänd för spridning.

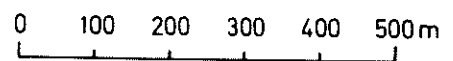

TECKENFÖRKLARING

- Byggnad
- ☼ Fyr
- △ Nivåmärke
- Stig
- R Labyrint
- ⚓ Tilläggsplats
- ⓘ Information
- 🚻 Toalett
- 🚽 Soptunna

BLÅ JUNGFRUN
Friluftsanordningar

DOKUMENTATION AV UTFÖRDA ÅTGÄRDER

Objekt Nr	Utförd åtgärd	År Månad	Kostnader Kr	Finan- siering	Intäkter Kr	Ev noteringar om åtgärdens effekt, etc
1	2	3	4	5	6	7

Fyll bara i en sida. Bifoga om möjligt ett ex av rapporten!

Bilaga 4
RAPPORT

REGISTRERINGSUPPGIFT

Organisation
Statens naturvårdsverk

Institution eller avdelning
Naturrensursavdelningen

Adress
Box 1302
171 25 SOLNA

Telefon (även riktnr)
08-799 10 00

SNV projektbeteckning

Ärendebeteckn (diarienumr)

Utgivningsår/mån
1985-09

Kontraktssnr (anslagsgivares)

Rapportförfattare (etternamn, tilltalsnamn)
Malmberg, Stefan

INTERNT SNV

Skall publiceras som:

Allmänna råd

85:10
SNV Informerar

SNV Rapport

Rapportens titel och undertitel (originalspråk samt ev översättning till svenska och/eller engelska)

Skötselplan för Blå Jungfruns nationalpark

Sammanfattning av rapport (fakta med huvudvikt på resultatet)

Blå Jungfruns nationalpark skall vårdas och förvaltas så att ön bevaras i sitt naturliga tillstånd. Det övergripande målet är därför att naturen skall få utvecklas fritt, med undantag av de åtgärder som krävs för friluftslivets behov.

Blå Jungfrun besöks av ca 6 000 - 10 000 personer årligen. Till ön går reguljära båtförbindelser under sommaren. På ön finns tillsynsman, stigslinga, informationstavlor, sanitära anordningar m m.

Förslag till nyckelord samt ev anknytning till näringsgren och geografiskt område (t ex vattendrag, sjöar, län vid fältstudier m m)

Övriga bibliografiska uppgifter (t ex rapportserie, nr, år eller tidskrift, volym, år, sid)

ISSN
0282-7271

ISBN
91-620-0007-1

Beställningsadress för rapporten (om annan än ovan)

Naturvårdsverkets informationsenhet/Distributionen
Box 1302, 171 25 SOLNA

Språk

Antal sid inkl bif

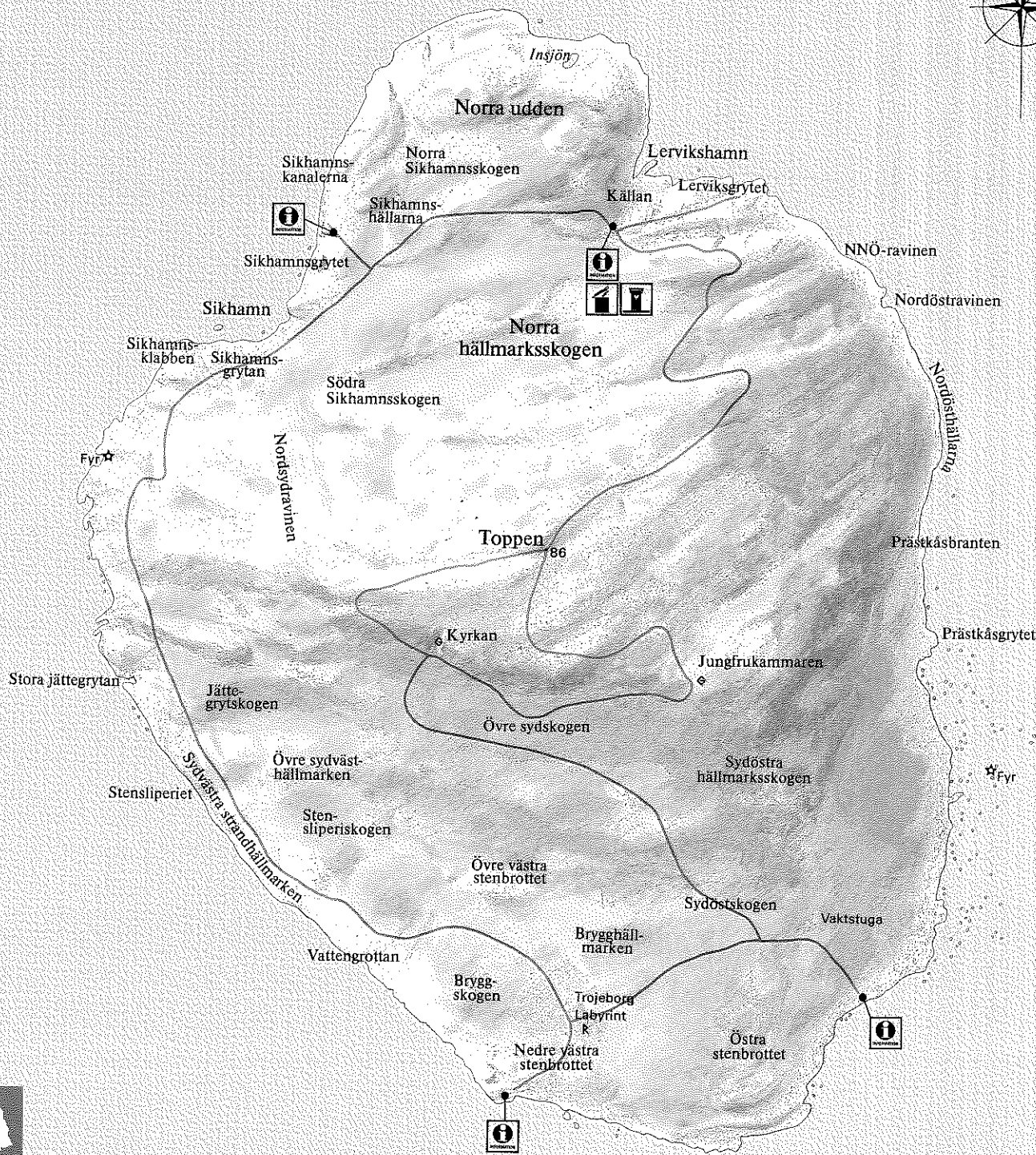
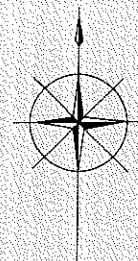
Tidskriftens/Rapportseriens titel

IRS	GEO	WAT
LAK	CAS-nr	

Nyckelord

Dokumenttyp

Rapportnummer

Kalmarsund

SVERIGES NATIONALPARKER

Blå Jungfrun

Naturvårdsverket

Skala 1:6 000

0 100 200 300 400 m

Teckenförklaring

Avfall

Information

Toorklosett

Markerad vandringsled

Löv- och blandskog

Hällmark med gles skog

Godkänd ur sekretessynpunkt för spridning.
Lantmäteriverket 1982-08-31
LiberKartor, Stockholm 186163-1983

Naturvårdsverket
ALLMÄNNA RÅD 85:10

BLÅ JUNGFRUNS NATIONALPARK

Distribution: Liber
ISBN 91-620-0007-1
ISSN 0282-7271

91-620-0007-1